

facit ecclesia in qua plura notan-
tur misteria. Primum est q̄ ordi-
nate debet incedere. Si enim aliq̄s
subsisteret vel retro rediret vel mi-
nis cureret: processione; turbare-
ret. Subsistunt tepidi a negligē-
tes. Apoca. iij. Vanam frigidus
esses aut calid⁹: sed quia tepid⁹
es. incipias te euomere ex ore meo
Retro redeunt recidivantes. Luce
nono. Nemo mittens manum su-
am ad aratrum a respiciens ētro
aptus est regno celorum. Curēt
presumentes. Prouerbi. decimo
tercō. Substantia festinata minue-
tur. Secundū est q̄ rami palma-
rum a oliuaz vbi haberi possunt
debent deferri. Per oliuam miseri-
cordia significatur. Ambrosi⁹ in
libro sermonum. Inuanū ramū
olive portat: qui opera misericor-
die non amat. Per palmam sig-
nificatur victoria: tu; quia illa ar-
bori dedicata eāt marti. tum quia
victores inde coronabantur. Am-
brosius vbi supra. Sine vtilitate
palmam portat quem dyabolus
decipiendo superat. Tertium est
quia cruces portātur a campane
pulsantur. Vnde cum demones
vidēt vixilla dei a audiunt tubas
dei a territi fugiunt. propter hāc
causam campane pulsātur a cru-
ces extrahuntur quando tempe-
states concitantur. Quartum est
quia ianuis clausis versus decan-
tantur. Quod fit duplici de causa
quarum vna est litteral⁹ ex eo q̄

fuērent primiti⁹ a clauso decan-
tati. Theophrastus enim aurelia-
nensis episcopus falso apud lo-
dovicum impēatorem accusatus
ab inuidis ab ipō est antegauis
carceli mancipatus qui in domini-
ca in ramis palmarum a se
editos presente imperatore a pro-
cessione clausus in carcere apta
cum fenestra decantauit. Qui intā-
tum placuerūt imperatori q̄ mor-
ipsum a vinculis liberauit. Secun-
da ratio est mystica Tempus enī
illud significat tempus natiuita-
tis in q̄ ianua regni celestis clau-
sa erat: a velamen legalium ad
huc positum erat. Sed in parasce-
ue a ianua fuit aperta quantum
ad pretij solutionem: a velamina
remota quantum ad miserorum
expeditionem: a ideo tunc versus
Agros in aperto decantantur et
cortina que velabat altare penit⁹
remouetur.

In die parasceues

Sermo primus.

Ciens domin⁹ noster
ihesus christus quia
iam omnia cōsumma-
ta sunt vt consumma-
retur scriptura dixit. Sitio Illi au-
tem spongiam plenam aceto yso-
po circūponētes obtulerūt ori ei⁹

si vxo: fornicat. vltimus a viro nō
recipitur. **S**ed si amē nostre xpm
sponsum dimiserunt; a dyabolo a
dultero consenserunt. christus pe
nitentes eas recipit a ideo in cru
ce manus extensas habuit ad i
nuendum q̄ peccatores ad se reu
tentes protin⁹ amplexatur. **I**tere
mie tertio. Si dimiserit vxor viru:
suum a recedēs ab eo duxerit alte
rum nunquid reuertitur ad eum
vltra. Nunquid nō polluta a con
taminata est mulier illa. Tu au
tem fornicata es cum amatorib⁹
multis. tamen reuertere ad me a
ego suscipiam te dicit domin⁹. **S**e
cundo amor christi excellit amo
rem matrimonialez in hoc q̄ si es
set aliqua mulier que maculas
in facie vel in corpore suo haberet
a nō posset ab illis maculis emū
dari nisi vir se faceret vulneari vt
in suo sanguine se mulier b alne
aret: non est aliquis vir qui vxo
rem suam intantum diligeret q̄
ista sustinere vellet. **A**nime autez
nostre erāt plene maculis. Et idē
dominus noster ihesus christus
in quinq; partibus se vulnerari
fecit a sanguinem suum fudit in
quo sponsam suam balneauit a
sic ab omnibus maculis mūda
ta fuit. Et hoc est quod dicitur ad
Ephesi. quinto. **V**iri diligite vxo
res vestras sicut dominus noster
ihesus christ⁹ dilexit ecclesiam a
tradidit seipsum pro eayt illa s̄a
tificaretur: mundans eam laua

chro aque in verbo vite vt exhibe
ret ipse sibi gloriosam ecclesiam
non habentem maculam aut ru
gam; aut aliquid huiusmodi. sed
vt sit sancta a immaculata. Ter
tio amor domini nostri ihesu chri
sti excellit amorem socialem que
est inter amicum a amicum. **N**ul
lus enim homo inueniretur qui
vellet mori pro inimico suo quan
tumcuq; etiā iusto sed pro ami
co bono idest simplici a fidei a in
nocenter disposito forsitan homo
aliquis mori se exponeret. Nos
non eramus iusti nec eramus bo
ni: sed eramus impij a dei inimici
a tamen dominus noster ihesus
christus pro nobis mori voluit.
Et h⁹ est quod dicitur ad roma
nos quinto. Cum adhuc infirmi
essemus: christ⁹ pro nob mortu
us est. **V**ix enim pro iusto mori
tur quis. **N**am pro bono forsitan
quis audebit mori. Commendat
autem omnipotens deus suam ca
ritatem in nobis quoniam cum
adhuc peccatores essemus domi
nus noster ihesus christ⁹ p nob
mortuus est. **P**otest tamen dici
q̄ christus habeat vnum amicum
suum: a patris inimicum scilicet
genus humanū. Vt igitur xpus
inter istos pacem faceret se medi
atorem interposuit. ad Thiti. ij.
Vnus est mediator dei a hominū
hō christus ihs dominus noster
qui debet semetipsum in redemp
tionem pro nob omnibus. **S**epe

autem contingit quod quando aliquis inter duos irantes se interponit ab utroque vulneratur. Sic Christus vulneratus fuit a patre. **Psalmus lxx** Propter scelus populi mei percussit eum. vulneratus fuit ab homine. **Zacharia xiiij.** In his plagis plagatus sum in domo eorum qui diligebant me. Quarto amor Christi excelsi amorem animalem qui est inter animam et corpus. Anima autem tantum diligit corpus quod ab eo se pari tenuit et omnem lesionem corporis vitat et fugit. Anima autem Christi intantum animas nostras dilexit quod a corpore suo pro nostra salute separari voluit **Job. x.** Animam meam pro omnibus meis pono. Intantum dilexit quod corpus suum passum est et in quibus partibus cum leticia magna laceratum. ut sic precium nostre redemptionis abundanter efflueret. **Vnde in persona sua dicit propheta.** Conscidisti sacrum meum. et circumdedisti me leticia. Secundo ponitur consummata veritas. Consummata quidem et completa fuerunt omnia que deum fuerunt de sua natiuitate. de sua conuersatione. et de sua passione. **Hodie quoque consummatum fuit corpus et sanguis suus.** Corpus quidem consummatum immo consummatum fuit: ita quod omnia ossa sua apparebant et dinumerari poterant **Psalmus.** Dinumerauerunt omnia ossa mea. **Nec mirum si corpus eius sic consummatum fuit.** quia fuit tri-

bus grauissimis disciplinis flagellatum Est enim quedam disciplina que fit cum virgis. et ista est fortis. quia carnem frangit. Et alia que fit cum spinis duris. et acutis. et ista est fortior. quia usque ad ossa perforando pertingit. Et est alia disciplina que fit cum ferreis instrumentis. et ista disciplina est fortissima. quia animam a corpore excutit. **Ista triplici disciplina corpus domini nostri ihesu Christi fuit flagellatum.** et ideo taliter consummatum. **Primo enim fuit flagellatus virgis seu fimbis nodosis quando scilicet pilatus Christum ad columnam ligari et flagellari fecit.** Et illa talis flagellatio totum corpus ipsius flagellauit seu vulnerauit. **Secundo fuit flagellatus cum spinis.** quando scilicet spinis duris et acutissimis fuit coronatus. Et ista talis flagellatio secundum beatum bernardum os capitis perforauit. et usque ad cerebrum puenit. Et secundum crisostomum mille punctis caput eius impleuit. Et si dicatur quod non videtur possibile quod spine os capitis tam durum potuerint perforare per naturam: sed tamen fuit secundum diuinam voluntatem. **Nec est contrarium ei quod dicitur Jobis. xix.** Os non comminuetis ex eo quia os eius capitis non fuit comminutum: licet fuerit perforatum. **Tercio vero fuit flagellatus cum instrumentis ferreis.** id est

cum clavis electissimis. Et ista talis flagellatio animam a corpore excussit. Math. xxxij. Iesus clamans voce magna pre nimio scilicet clavorum dolore emisit spiritum. Secundo eius sanguis fuit consummat⁹. qz totus a corpore fuit euacuatus. Omnia enim opera sua fecit in numero. pondere et mensura. ut habetur Sapi. vi. excepto opere redemptionis. ibi non seruauit numerum scilicet ut unam vel duas vel tres guttas sanguinis funderet sed de toto corpore preciosus sanguis effluxit cum una sola gutta sufficeret. Non seruauit pondus. s. ut unam libram. vel unam unciam effunderet. Non etiam seruauit mensuram ut unum calicem mensuraret: sed totum effudit: totum dedit. Ps. Copiosa est aput eum redemptio. Bern. Proxime copiosa. qz non gutta sanguinis sed unda fluminis sanguinis per quinque partes sui corporis emanauit. Tercio ostendit magna passio et magna pietas in eo qd dicitur. Inclinato capite emisit spiritum. Magna quippe impietas iudeorum qd spiritum xpi ab eius corpore uolenter cum multis supplicis expulerunt. Ps. Vm faciebant qui querebant animam meam. Ex hoc qd dicitur inclinato capite emisit spiritum: quidam uoluerunt dicere animam principale sedem in capite habere. Sup hoc tamen inter sapientes fuerunt

quatuor opiniones. Quidam enim dixerunt animam esse in capite. et propter autoritatem illam que dicitur Gen. v. inspirauit in facie eius spiraculum uite. Ista inspiratio nichil aliud fuit qd anime in fusio. Alij dixerunt ipsam esse in corde et hoc propter autoritatem illam qua dicitur. Math. xv. De corde exeunt cogitationes male etc. Cum igitur cogitatio sit actus anime: absit nisi cogitationes exeunt a corde. Igitur anima est in corde. Ihero. in epistola ad fabiolam. Queritur ubi principaliter sit sedes anime. Plato dicit in cerebro. Christus monstrat in corde. Alij dixerunt ipsam esse in sanguine et hoc propter autoritatem illam Leui. xvij. Anima omnis carnis in sanguine est. Alij uero dixerunt ipsam esse in toto corpore et in qualibet parte totam. et hoc propter illam autoritatem de qua dicitur secus Regum primo. Adhuc tota anima in me ipso est id est in toto corpore meo. Iudei autem uolentes animam christi cruciare uidentur istas quatuor opiniones saltem ipso facto sciuisse. Primo quod dem cruciauerunt ipsum in capite quando fuit spinis coronatus. Unde dicit Anselmus. Coronatus incedit: sed ipsa sua corona coronatus est. quia mille punctis speciosissimum verticem vulnerauit. Secundo ipsum iudei cruciauerunt in corde: quando scilicet

fuit iuxta cor in latere vulnerat⁹
 ut si forte ibi anima remanisset
 cruciatū sentiret. Verumtamē cū
 triplex sit amor. s. sermonis. cordis
 a op̄is. xp̄s autem ostenderat
 nobis amorem sermonis in sapi
 enti sermone. a predicatione amo
 rem op̄is in miraculoꝝ exhibitiō
 ne non restat nisi ut ostenderet a
 more cordis quem ostenderat in
 lateris ap̄tione. Bernar. Clauus
 penetrans. dau⁹ reserans factus
 est michi. Quid. s. ut videam p̄ fo
 ramē. Clamat clauus. clamat
 vuln⁹. qui est vere deus sic in xp̄o
 mundum reconcilians sibi. Tre
 cio cruciauerūt eius animā in s̄a
 guine: q̄i. s. cū clauis eius venas
 aperuerūt. a totum sanguinem
 cum doloribus extraerūt. ita q̄
 corpus eius remansit in cruce ari
 dum tanq̄m lignum. Ps̄. Acriūt
 tanq̄ testa virtus mea. Idē. Ossa
 mea sicut cremiū acrierūt. Et assi
 milat xp̄s corpus suum teste ee
 cremio. Nam testa que pri⁹ erat
 humida: postmodū ab igne sic
 arida. Similiter em̄ cremiū est
 lardum adustum a quo omnis
 pinguedo recessit. Corpus igitur
 xp̄isti in cruce fuit sicut testa. q̄
 omnibus suis humoribus fuit ex
 siccatum. a fuit sicut cremiū. q̄
 toto sanguine suo fuit euacuātū
 Quarto cruciauerūt eius animā
 in toto corpore. q̄ a planta pedis
 vsq̄ ad verticem capitis non fuit
 in eo sanitas. Cruciat⁹ enim fu

it in toto corpore. in parte supre
 ma. media a infima. Nam in par
 te suprema fuit sp̄is vulnerat⁹
 In parte media: quando scilicet
 fuit in columna flagellatus. In
 infima parte: quando scilicet in
 pedibus fuit p̄foratus vbi mag
 num dolorem sensit. Et quia erat
 locus neruosus. a quia pes vn⁹
 supra alium positus. a quia gros
 sis clauis p̄foratus. a quia inni
 tebatur clauatis pedibus totum
 corpus. Quarto ponitur ex par
 te in deorum magna p̄uersitas.
 quia os domini nostri ih̄esu xp̄i
 sti aceto potauerūt. due magne
 rusticitates ori xp̄isti facie fuerūt
 Vna est quando acetum ipsi dede
 runt bitere. Secundo quando tra
 ditor Judas: ore suo turpissimo
 os xp̄isti sanctissimum osculari
 p̄sumpsit. Istas enim duas rus
 ticitates hodie a dh̄uc mlti pecca
 tores ori xp̄isti faciunt. Quidaz
 enim dant sibi acetum id est ope
 ra acerba. Psalmista. Ex acerba
 uit dominum peccator. Cum em̄
 dari deberet ori domini nostri ih̄e
 su xp̄isti vinum suaue id est ope
 ra bona a deo placita: dant sibi a
 cetum id est opera acerba. Iherē
 mie quinto. Expectaui vt faceret
 uas a fecit labra scas. Secun
 do sunt quidam qui adhuc xp̄i
 sti os cum ipso iuda osculantur
 Quatuor namq̄ p̄sone sunt xp̄i
 stum osculate. Nam osculata fu
 it cum mater sua. quia quando

eam infantez in brachijs suis ba
iulauit. sepe ipsum osculabat. et
hoc in signū amoris. Osculatus
etiā fuit eū symeon qñ. s. ipfuz in
vlnas suas accepit. Istud osculū
fuit in signū reuerentie a deuotio
nis sicut qñ quis manus suas vel
pedes suos osculat. Osculata fuit
cum magdalena a hoc in signūz
recoñsiliacoñs. sicut qñ inimici ad
pacem veniunt: se mutuo osculā
tur. Osculatus fuit eū iudas in fi
gnū pditionis. sicut a ioab oscu
latus est Amasā. vt habetur. ij.
Re. ij. Quicumqz igitur hodie xpm
osculabit: videat qualiter oscu
latur. Ille enim qz nullum habz
odium vel rancorem sed ad deum
a ad primum sincerz habet amo
rem: osculatur eum cū matre sua
maria. Ille em̄ qui ad xpi passio
ne multa reuerentia a deuotōe. a
lacrimaz effusione afficit: oscula
tur eum cū symeone. Ille qui pri
us erat deo inimicus a in ista. xl.
est sibi reconciliatus: osculat eū
cū maria magdal. Ille qui hodi
e crucifixuz osculat. a in pascha
in mensa altaris cū eo epulat. a
post pascha ad pctā reuertit: os
culatur eū cū iuda pditore. Mag
na enim pditio est hodie xpm os
culari. a in pascha cū ipso come
dere. a postea de do mo corpis sui
xpm expellere a inimicū xpi capi
talem demonē in cor suum intro
ducere. Talibz pōt xps illud dice
re qd dicitur in ps̄. Tu ve ro vna

inimicus dux me⁹ a notius me⁹ Qui
mecū dulces capiebas citos a in
domo dei ambulauim⁹ cū osensu.
Veniat mors sup illos. a desan
dant in infernū uidentes. ❧

❧ In die pasche. ❧

❧ Sermo primus ❧

Maria magdalēa a ma
ria iacobi emerūt aro
matare. Marci. xvi.

Pauci sūt qui amicuz
diligunt ppter se. Eccl. xiiij. Est ami
cus socius mensē. a non pmane
bit in die neccitatis. Pauciores q
diligunt in morte. immo filij adu
santur pentibus: qñ in morte u
lunt res suas ordiare vel aliqd tes
tamentū facere. Paucissimi qui
diligunt post mortem. quia post
modicū tempus amicorum obli
uiscuntur. Vnde dicitur in ps̄. Ob
liuioni datus sum tanq mortu⁹
a corde. Sed iste sancte mulieres
xpristum dilexerunt in vita. qui
a sequebantur eum. a sue predi
cationi adheferunt. Luce octauo
Sequebatur eum maria magda
lena de qua septem demonia eiee
rat. a Johanna yxor Chuze pro
curatoris herodis a multe alie mi
nistrabāt ei de facultatibus suis
Dilexerunt eum in morte. quia af
sociauerunt se ei in patibulo cru
cis pendenti. Johis. decimonono